

V. HIJ BEWAART MIJ.

Het kan weleens gebeuren, dat men een goede vondst doet! Een vondst, die ons verrast en waarvan wij veel nut hebben. Maar als het een vondst is die betrekking heeft op dit vergankelijke leven, dan is ook de vondst vergankelijk, evenals wijzelf.

Welgelukzalig is hij, die zich inspant om in dit leven een sterk en eenig houvast te hebben, een houvast, waar hij niet alleen voor het lichaam maar ook voor zijn arme, naakte en dorre ziel op steunen kan.

Dan moeten wij delven in Gods Woord, steeds weer delven in Gods Waarheid, waar wij ook vroeger een houvast, een waarachtige troost, gevonden hebben. Het Licht, het houvast en de troost worden bij onszelf waarlijk niet gevonden. Maar als wij onderduiken in het Woord Gods doen wij heel vaak een vondst; en wanneer wij het houvast vinden waarover wij zoojuist samen zongen, dan is het een werkelijke vondst.

Weliswaar verkondigt de eerste de beste psalm dit houvast honderdmaal duidelijker, maar wij wennen aan alles. Daarom laat God ons weleens een vondst doen op een plaats waar wij niet gedacht hadden iets aan te treffen.

Het lied, dat wij zongen, verkondigt het geloof aan God den Vader, aan Zijn eeuwige wijsheid, aan Zijn goedheid en Zijn trouw. Het leert ons alles in Zijn hand te geven, te zwijgen en te aanbidden met gebogen hoofd.

Het lied verkondigt de zekerheid: Vader staat aan het roer en al weet ik niet en begrijp ik niet *hoe* Hij regeert en *hoe* Hij alles bestuurt, het gaat goed, het moet goed gaan! Want Hij is God en geen duivel, Hij is Vader en de Vader neemt zijn kind onder de tucht, zoodat het duidelijk wordt dat het een zoon en geen bastaard is.

In dit morgenuur zullen wij dit lied bij de behandeling van de eerste vraag en het eerste antwoord van de Heidelberger nader uiteenzetten. Wij behandelen ditmaal de volgende woorden:

En alzoo bewaart — d.w.z. Christus bewaart mij alzoo — dat, zonder den wil mijns hemelschen Vaders, geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet.

Hier is dus sprake van de bewaring waarmede Christus de geloovigen bewaart en hoe, krachtens deze bewaring alles, niets uitgesloten!, moet dienen tot hun zaligheid.

Een vroolijke belijdenis, die des te opgewekter wordt afgelegd naarmate wij van onszelf erkennen dat ons geloof zwak is, zóó zwak, dat wij uit onszelf geen jota van die belijdenis gelooven!

Want wanneer wij deze belijdenis afleggen voelen wij tegelijk des te dieper onze ellende en des te krachtiger komt in ons op het verlangen, dat deze troost onze troost worde.

En wordt deze troost onze troost, dan danken wij vol vreugde, niet zoozeer met de lippen als wel door onze levenshouding en levenswandel.

Er is dus sprake van de bewaring, waarmede Christus de geloovigen bewaart. De geloovige weet, dat Christus voor al zijn zonden heeft betaald en dat Christus hem uit alle geweld des duivels heeft verlost. Hij heeft deze zekerheid ontvangen toen hij God in het aangezicht van Christus zocht en vond, toen hij in zijn verlorenheid en verwerpelijkheid tot den eenigen Zaligmaker vluchtte en gered werd.

Hij heeft deze zekerheid gevonden in het Woord dat spreekt van vergeving der zonden, bijv.: „Welgelukzalig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is, wien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent!” Of: „Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk.” Of: „Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken.”

De geloovige heeft in het Woord deze vondst gedaan en hij weet zeer goed, dat hij deze troost niet gestolen heeft.

Hij weet, dat God hem in het Woord deze troost gegeven en op het hart gebonden heeft.

Daarom heeft hij nu, op die grond, de zekerheid: „ik kom in de hemel”; de zekerheid: „ik ben verkoren tot het eeuwige leven”; de zekerheid: „dit is niet iets voor de tijd, voor het vergankelijke leven, neen, ik heb voor eeuwig gevonden een genadigen God en een trouwen Vader in de hemel.

Ik geloof in Hem, ook al ziet mijn oog Hem niet: Eens zal ik Hem zien, gelijk Hij is!”

Met andere woorden: de geloovige weet absoluut zeker waar hij heengaat.

Hij weet ook, dat hij iemand is die zichzelf elk oogenblik in het verderf kan en zal storten. Hij weet dat de weg, die naar het Jeruzalem dat boven is leidt, voert door een groote en huiveringwekkende woestijn. Hij weet dat elk moment duivel, vleesch en bloed en alle mogelijke gevaren rondom hem zijn. Hij weet dat van nu aan een weg open ligt, waarop van alle kanten een aanslag op hem zal worden gepleegd om hem zijn zaligheid te ontrooven, om zodoende zijn ziel opnieuw in het verderf te storten. Hij weet dat langs deze weg de stad daar boven bijna niet te bereiken is. Hij weet dat deze weg meer dan eenige andere de schijn heeft nooit ofte nimmer naar die stad te leiden. Kortom: de geloovige weet twee dingen: Hij weet, wat hij is en waarheen hij gaat, en hij weet ook dat de weg er naar uit ziet, dat hij zijn leven lang het eindpunt niet bereiken zal.

Het geloof nu (niet het oog dat ziet, niet het verstand dat besluiten treft), het geloof zegt dwars tegen deze schijn in: *Christus bewaart mij!*

De leerling zegt hier niet: „de Vader” of „God bewaart mij”, neen, *Christus bewaart mij!* Mijn trouwe Heiland, die mij gekocht heeft met zijn kostbaar bloed, *Hij doet het!*

De geloovige zegt bij deze 1e vraag: „mijn hart, gelooft ge het of gelooft ge het niet?” De geloovige zegt bij deze troost: „ja, de Vader heeft mij aan Zijn lieven Zoon, mijn volkomen Zaligmaker en trouwen Heiland Jezus Christus overgegeven, opdat Hij mij met Zijn bloed en Zijn Geest, waarmede Hij mij rein-gewasschen heeft, ook verder rein beware.”

Al vertwijfel ik niet aan Gods wegen, toch heb ik de neiging steeds weer aan Gods leiding te wanhoppen, zoodat ik bidden moet: o God, bewaar mij!

Ik deel namelijk niet het geloof van de christelijke wereld. Daar is: „o God, behoed mij, bewaar mij” lippentaal. Doch ik weet dat ik voortdurend de dood verdien en verdiend heb, dat ik elk oogenblik door mijn zonden de toorn Gods doe ontvlammen. Daarbij ontvang ik echter de troost dat God de Vader mij, arme mensch, aan Zijn lieven Zoon Jezus Christus heeft overgegeven, opdat deze voor mij zorg naar de macht van Zijn liefde.

Nu heb ik wel angst voor de gevaren, nu zie ik wel op tegen de weg, maar God zij geloofd en geprezen dat ik tot hiertoe gevorderd ben. Hier een Eben-Haëzer en daar een Eben-Haëzer!

Toch hebben wij nog menige stap te doen, en... ik heb er tijdens mijn leven zoo velen gekend, die het ware geloof scheenen te hebben, die ik voor veel voortreffelijker hield dan mijzelf, en toch, in het eind zag ik hoe zij door den duivel en de wereld werden meegesleept.

Hier stortte er een van de smalle weg af, daar stortte een ander neer. Hier zie ik iemand, die op het punt staat van de rechte weg te wijken, daar zie ik iemand die op het punt staat in de draaikolk te worden meegezogen.

Daarom maak ik op mijzelf deze toepassing: als dezen van de weg wijken en vallen, waar zal ik, arme tobber, terecht komen? De duivel komt nu eens als een paus, een kardinaal, een bisschop, als een hoogst eerwaardige en zeer vrome man, dan weer komt hij in een gouden rok en met de geldbuidel, straks komt hij met de bedreiging dat hij mijn goede naam door het slijk zal sleuren, en tenslotte komt hij met het zwaard en dreigt mij van alle water af te snijden en mij en de mijnen het arme leven te ontnemen.

Toch heb ik alles, wat *van buiten* komt, niet hoog in de rekening staan.

Hoe vreeselijk het ook is, hoe gevaarlijk het ook schijnt, in de grond der zaak is het gemakkelijk te overwinnen. Deze reus kan niets uitrichten als hem een klein glad steentje in de naam van den Heere Zebaoth tegen het voorhoofd geslingerd wordt. Alles, alles wordt met het Woord verslagen en overwonnen. Al hebben de kinderen van Cham machtige steden en kathedralen gebouwd, al zijn ze trotsch op hun goud en zilver, al zijn zij nog zoo geestelijk (terwijl de arme Sem bij zijn sterven niets anders kan nalaten dan een kleinkind van tien jaar), toch zal, ondanks alles, Gods Woord de periode van de geschiedenis der wereldmachten overleven. Alles wordt door het Woord Gods verslagen en overwonnen.

Het Woord Gods is een vaste burcht, een sterke muur, en vanuit deze burcht zien wij dingen, die niet onder woorden zijn te brengen. Ja, wanneer de oogen geopend worden, zien wij de berg geheel bezet met vurige paarden en wagenen. Zou dan het dreunend orgel van de zee, aan de voet van de berg, ons angst aanjagen?

Het geloof spreekt: „Gij met uw trots, val achterover; ik heb iets anders gezien, dat gij niet kent!” —

Neen, ons *binnenste*, ons hart, dat is een trotsch en halsstarrig ding!

Wie kan, wie zal het doorgronden, als de Heere dat niet doet?

Dat trotsche en halsstarrige ding, hoe zit het vol lusten en begeerten!

Met permissie — het is een ding zoo ontrouw als een hoer! Steeds wil het wegloopen van den levenden God en Zijn Woord! Het hart, het trotsche hart doet alsof het hemel en aarde geschapen heeft.

Daarom moet gebeuren, wat dit hart bepaalt en moet de weg bewandeld worden, die dit hart zich inbeeldt.

En als het dan toch anders gaat, werpt ons hart den Heere de zak voor de deur en denkt: als Gij mijn zin niet doet, zooals ik het mij voorstelde en geloofde dat Gij zoudt handelen, dan geloof ik heelemaal niets meer.

Wij willen de weg van ons leven recht voor ons uit hebben, — wat dan ons hart onder „rechtuit” verstaat — en als de weg nu eens niet „rechtuit” loopt, dan keert ons hart zich van God af. De weg moet helder zijn — wij willen hem zien in het licht, en wel in ons eigen licht. Gebeurt het dat wij niets zien en ligt de weg in duisternis gehuld, dan wijkt ons hart van God af.

Dan komt het vreeselijke ongelooft, en neemt de arme mensch gevangen; men ligt terneer en niets dan liefdeloosheid komt openbaar.

De geloovige, of hij nu oud of jong is, weet uit ervaring — hij kan dit leeren tijdens een leven van vijftig jaren of in vijftig seconden — dat Adam, en gij en ik in Adam, werden geschapen naar het beeld en de gelijkenis van God, om de hof van Eden, die God hem gegeven had, te bewaren.

Maar de geloovige leert ook in vijftig jaren of in vijftig seconden: ik kan mijzelf niet bewaren, in mijzelf heb ik geen waarborg dat ik slechts één seconde in God en in Zijn Woord zal blijven. Want er gaat geen minuut voorbij, waarin ik niet opnieuw afdwaal. De geloovige heeft geleerd zichzelf te verloochenen en er van af te zien zichzelf te bewaren.

De duivel zegt steeds weer tot hem: „Gij! . . . eens komt mijn tijd waarin ik u toch dooddruk!”

En tot zichzelf zegt de geloovige: „Ja, de duivel heeft gelijk, de wereld heeft gelijk, mijn eigen geweten, dat mij aanklaagt, heeft gelijk, ik kom nog eens om”.

De geloovige zegt: het gaat mij precies als David toen hij zeide: „Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen.” Honderdmaal weet de geloovige zelf niet eens in welke strikken en ketenen hij zich bevindt, en niemand is in staat hem zijn toestand duidelijk te maken. Want deze ketenen bevallen hem

zoo goed, dat hij er handigheid in krijgt hen met Gods Woord op te sieren. —

Loopt het nu in het uitwendige leven scheef, wordt alles door nevelen overdekt, en wordt daardoor ook het hart terneer-geslagen, dan is het de mensch, de arme gebonden mensch, eenvoudig niet duidelijk te maken dat hij in allerlei strikken verward ligt.

De mensch ligt in Adam verloren. Het is dus geen wonder, dat hij met al zijn voornemens toch nooit wedergeboren of bekeerd wordt, maar ten langen leste zóó wordt meegesleept, dat het hem gaat naar het psalmvers:

Wie ver van U de weelde zoekt
vergaat eerlang. . . .

De mensch in Adam, zonder waarachtige bekeering, gaat verloren. Hij stort ineen, ook al is hij een pilaar in de tempel Gods. Daartegenover: de mensch in Christus behoeft niet meer verloren te gaan. Er is intusschen geen sprake van dat hij zichzelf zou moeten staande houden, want zelf is hij de meest verlorene onder alle verlorenen. Hij is als het mooiste en fijnste papier, dat het gemakkelijkst in een oogwenk door het kleinste vlammetje wordt gegrepen en verbrand.

Er is geen beter materiaal voor de hel, gemakkelijk mee te slepen en te verteeren, dan een mensch, die tot God en Zijn waarheid is gebracht.

Niets ligt zoo open voor de zonde als het hart van hem, die waarachtig tot God bekeerd werd. Op niemand heeft de duivel, de wereld, de zonde en de dood het zóó gemunt dan juist op deze menschen.

Dan komt de wereld met haar zeden en complimenten, met haar honingzoete vroomheid, en ons arme hart heeft zooveel nooden, dat het zich telkens en telkens weer laat binden en zich in een oogwenk overgeeft. Dan klinkt de stem:

„Wie met de wolven in het bosch is moet meehuilen of hij wordt opgevreten” — en wie laat zich graag met huid en haar opeten?

De geloovige van de Catechismus kent deze verlorenheid en deze gevaren; en deze verlorenheid leeren ook wij verstaan in vijftig jaren of soms in vijftig seconden.

En wij moeten er voortdurend, onder de tucht van God, van overtuigd worden dat de zaak zóó staat.

De duivel ziet dankbaar en voldaan toe, hoe groote kerken gebouwd worden, een millioen wordt uitgegeven om zending te

drijven en bijbels te laten drukken — als hij maar één ziel, door het vertrouwen op die arbeid, ten val zou kunnen brengen.

Evenals er Christus alles aan gelegen is de ziel te verlossen, evenzoo is er den duivel alles aan gelegen de ziel naar het verderf te slepen.

Het gaat niet om de mensch, niet om de ziel, maar hier staan twee vijanden tegenover elkaar.

Christus is de vijand van den duivel, De duivel is de vijand van Christus. Wie heeft het gewonnen?

Christus drukt de Zijnen op het hart: „Zonder Mij kunt gij niets doen”. Ook zegt Hij: „Kind, gij zijt verloren, alleen aan Mijn Hand, wanneer gij in Mij blijft en Ik in u, zijt gij gered”. Hij geeft het kind en de volwassene de goede keus in het hart: „Ik moet naar de hemel! ik moet naar de hemel!”

Wie zijn verloren-zijn kent, kent ook het gevaar. Wie het gevaar kent, ziet op de Hand, de doorboorde Hand, op de Wondermacht, waarmede hij werd gered uit alle geweld des duivels. En wie daarop ziet, duivel en zonde en hel en wereld kunnen dan dreigen wat zij willen, . . . : Christus bewaart u, Christus bewaart mij! —

Jezus Christus, mijn trouwe Heiland, bewaart mij alzo dat - - van de hemel willen wij niet eens spreken, vijanden, valt maar aan!, de hemel kunt gij mij niet ontnemen!, de eeuwige zaligheid van mijn ziel — ja, dreigt maar raak! — is geborgen in de doorboorde hand van Christus!

Maar ook hier op aarde kunt gij mij niet in het minste krenken, zelfs niet één haar — en er vallen er toch elke dag vele uit — zelfs niet één haar valt op de grond of het is de heilige wil van mijn hemelschen Vader, dat met het uitvallen der haren mijn levenskracht langzaam maar zeker zal verzwakken, en dat ik zal rijpen voor Zijn schuur. Neemt alles van mij af, gij kunt mij toch geen penning van de schat, die God mij schenkt, ont-rooven.

Ontneemt de wereld mij mijn kopergeld, dan is het van nu aan de wil van mijn Vader mij zilver te schenken.

Ontneemt de wereld mij al mijn zilver, dan is het de wil van mijn Vader mij van nu aan goud in huis te brengen. Zoo staat de zaak.

De ervaring bewijst het en het geloof spreekt: Hij bewaart mij! Ik weet niet wat mijn Vader wil en wat Zijn plannen zijn. Wil Hij mij op de brandstapel brengen? Goed, Hij is mijn Vader!

Wil Hij mij met huid en haar door leeuwen laten opeten? Ook goed, Hij is mijn Vader!

Wil Hij dat ik zevenmaal per dag val en neerstort? Alles goed, Hij is mijn Vader!

Wij zullen Hem danken, dat Hij ons niet als bastaards behandelt, maar ons behoorlijk tuchtigt en ons, als Vader, wel eens een flinke klap geeft. Deed Hij het niet, wij zouden reddeloos in de afgrond neerstorten.

Daarom zegt de geloovige: Jezus Christus, mijn trouwe Heiland, bewaart mij. Hij heeft tot ons gezegd: „Mijn schapen hooren Mijn stem en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij. En Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken”.

Op dit woord leunt het kind, steunt de volwassene.

Welnu, antwoord! Komt het anders uit dan wij hebben verwacht? Eindigt het zóó, dat de vijanden kunnen zeggen: „Ha, zoo hebben wij het graag!”?

Neen! de roem van Christus zal langer duren dan hun roemen. Wij zullen roemen, als de duivel hen morgen of overmorgen bij de kraag pakt en hen in de afgrond meesleurt. God handelt vaak anders dan wij het ons voorgesteld hadden, ja, zelfs anders dan Zijn Woord schijnt te openbaren, en toch heb ik zeven bewijzen, zevenmaal zeven bewijzen, dat Zijn wil een Vaderlijke wil is.

Alles wat ik naar Zijn wil heb verloren, dat bewaart Hij in Zijn hoog paleis, ik zal het daar terugvinden. Het blijft mijn erfenis, zij kan mij niet ontnomen worden, de Vader kan zijn kind niet onterven. Om zelf niet van de smalle weg naar beneden te storten, laat ik al wat voor oogen is in de afgrond vallen.

„Ja, maar er zijn groteren dan ik gevallen en naar beneden gestort, die heeft de Heere toch ook niet bewaard; ik kan u er wel eenige noemen”. „Wie dan?” „Ja, die en die!” „Daar houd ik mij buiten, ik ben geen rechter”. Noem mij echter een David, een Petrus, een Paulus en zie eens goed toe. De Heere zegt: „Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken”. Duivel! gij hebt den lieven broeder David diep laten vallen en den lieven broeder Petrus ook, gij hebt mij nog dieper laten vallen. Toch heeft het hen niet geschaad, het heeft hun tot voordeel gestrekt. Zij hebben hun zonden en het verderf in hun hart weer goed leeren kennen, zij hebben zich in waarachtige

verootmoediging voor God gebogen en den Vredevorst gevonden op een plaats waar zij Hem niet verwacht hadden.

Ja, wanneer de duivel kinderen Gods doet vallen, dan vallen zij zóó, dat hun armen en beenen, hun hart en al hun ledematen gebroken en geknakt worden. Dan liggen zij in de diepste diepte en daar smeeken zij om erbarming, om erbarming; zij moeten zijn, waarheen zij zijn geroepen.

En de naam „Jezus Christus” klinkt door alle afgronden, de armen der eeuwige Liefde reiken verder dan de diepste diepte. De val heeft gediend tot zaligheid.

Velen zeggen: „Mocht het God behagen mij zulk een geloof te schenken”.

Denk niet, dat het geloof zoo groot is als de mensch in zijn eigenwijsheid meent te moeten hebben. Een kind, dat het moeilijkst de Catechismus uit het hoofd leeren kon, luisterde de vorige Zondag nog naar de prediking over deze eerste vraag en dit eerste antwoord. En dit kind, dat het moeilijkst leeren kon, is deze week echt geloovig, met deze vraag en dit antwoord, bevorderd tot de eeuwige heerlijkheid!

Dat was geloof.

God gaf in genade de kerk deze vraag en dit antwoord, Hij gaf in genade uw ouders, Hij gaf u, ook u, in genade deze vraag en dit antwoord. Hoe staat gij er nu tegenover? Is het ook uw eenige troost in leven en in sterven? Denk toch niet: „wij zijn Abrahams kinderen!” Denk toch niet: „wij zitten in Abrahams schoot!” Denk niet: „Jarenlang is de epidemie aan onze gemeente voorbijgegaan, het zal ook nu wel weer zoo gaan”. (In de dagen, waarin deze prediking gehouden werd, was in Elberfeld de cholera uitgebroken). Denk veeleer aan de lichtzinnigheid en de goddeloosheid, die ook onder ons slachtoffers maken. Mochten toch velen daarop acht geven en het zóó maken, dat hun predikant niet zuchtend moet constateeren hoe zij dood blijven, ja, hoe de dood steeds meer de overhand neemt, terwijl toch het Woord wordt verkondigd, dat levend maakt.

Aan het kruis hing Jezus Christus, de heilige Heer en Heiland, Die nu zit aan de rechterhand des Vaders. Hij liet u doopen in de naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes.

Zoekt en gij zult vinden! dat is zeker! Verkoopt al wat gij hebt, om voor uzelfen te krijgen de parel van groote waarde!

Want het staat voor eeuwig vast, — ondanks ons kleingeloof, ondanks al onze vrees en twijfel — dat uiteindelijk de dood zal worden toegeroepen: „Dood, waar is uw prikkel?”

Uiteindelijk zal de hel moeten hooren: „Hel, Ik zal u een pestilentie zijn”.

Maar de waarheid „dat Christus ons alzoo bewaart”, gaat door dood en graf mee, en over dood en graf heen, en blijft bij allen die tegelijkertijd belijden: „anders ben ik verloren”.

Amen.

VI. ZEKERHEID EN BEREIDHEID.

Wij zullen in dit avonduur behandelen het laatste gedeelte van het antwoord op de eerste vraag: *Waarom Hij mij ook door Zijn Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.*

Wij hebben hier allereerst het woordje „waarom”, daarna hooren wij dat Christus de geloovigen van het eeuwige leven verzekert, dat Hij dit doet door Zijn Heilige Geest en tenslotte dat Hij hen ook van harte gewillig en bereid maakt, Hem voortaan te leven.

Het woord „waarom” sluit onmiddellijk aan bij het voorafgaande: „En alzoo bewaart, dat, zonder de wil mijns hemelschen Vaders, geen haar van mijn hoofd vallen kan, ja ook, dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet”.

De verzekering of zekerheid van het eeuwige leven en van het genieten der eeuwige zaligheid bij en met God, samen met alle zalige engelen en alle volmaakte geesten, vloeit in de eerste plaats voort uit de zekerheid van de vergeving der zonden. Jezus Christus heeft ons aan het begin van de weg deze zekerheid geschonken. De zekerheid vindt ook haar grond in de ervaring; Christus geeft de Zijnen de verzekering van het eeuwige leven, opdat zij in alle lijden, verdriet, vervolging, aanvechting en verzoeking, en ook van al hun zonden, waarover zij van harte berouw gevoelen, toch de zekerheid van hun zaligheid zouden hebben.

Zie! het gaat er om dat wij God, den levenden, waarachtigen God, tot onze zaligheid en onze ankergrond hebben, zoodat wij mogen zeggen: „de snoeren zijn mij in liefelijke plaatsen gevallen”.

Het gaat er om dat Christus Jezus, onze trouwe Heiland, ons van de zonde heeft verlost en uit alle geweld des duivels heeft gered.

Wanneer het ons verzekerd wordt en wij verzekerd zijn, dat

wij een genadigen God en Vader in de hemel hebben, dan moge alles, wat ons treft, ons voor een oogenblik terneerslaan, ondanks alles hebben wij een troost, een levende en eeuwige troost, in nood en dood!

Zijn er dan nog kwellingen, smarten of aanvechtingen die ons ongelukkig kunnen maken? We hebben de zaligheid niet gezocht in het vleesch, en wij hebben haar ook niet in het vleesch gevonden.

Geen vleesch kon mij zeggen, hoe ik rechtvaardig voor God en een erfgenaam van het eeuwige leven ben. Alle vleesch bleek machteloos, zij konden de last van mijn zonden niet ontbinden; de last bleef op mijn rug drukken. Alle vleesch stond met gesloten mond, toen zij mijn arm, bezwaard geweten moesten troosten. Alle vleesch staat machteloos, als wij geprangd door nood, in huivering voor Gods toorn, in het bewustzijn van schuld, door donkerheid omgord zijn vanwege onze zonden, die talrijker zijn dan de haren van ons hoofd.

Dan kan alleen Christus, de levende Heiland, ons helpen!

Wie dat door ervaring weet, die kan voortaan onmogelijk zijn hoop op zand bouwen; dan klemmen wij ons voortdurend vast aan onzen levenden God en Heiland. En wanneer het om de goede keuze gaat, laat Hij zich ook vinden.

Gods kinderen hebben in hun hart het onvergankelijke zaad, het Woord, maar alles in deze wereld is er op uit hun dat Woord uit het hart te rukken.

God zelf werpt hen met dit Woord in de smeltkroes, opdat het blijke dat zijn goud echt goud is.

God grijpt Noach, werpt hem met alle dieren in een ark, en sluit zelf de deur achter hem toe, opdat hij veilig beschermd zou zijn.

Door het feit, dat Godzelf de deur achter hem toesloot, heeft de Heere hem door Zijn Heilige Geest van zijn volkomen verlossing en zaligheid verzekerd.

Want toen moest Noach belijden: „dat heb ik niet gedaan; ik heb dikwijls gedacht: Hoe zal ik die deur zóó kunnen sluiten dat het water niet naar binnen dringt. Godzelf heeft het gedaan!”

Op dezelfde manier neemt God Jacob en werpt hem van de ene nood in de andere. Door alle vuren moet hij heen, er komt geen eind aan. Hem ontmoet in zijn verlorenheid, in de angst van zijn ziel een sterke Engel. Hij begint met deze Engel te worstelen. Hij ontvangt de nieuwe naam „Israël” en de zekerheid van de zegen. Israël heet hij nu, Israël zal hij blijven. En

toch komt Jacob van de eene nood in de andere, uit het eene vuur in het andere.

Zoo ging het ook met Abram. Hij zal de zekerheid van zijn zaligheid ontvangen, hij zal de nieuwe naam „Abraham” ontvangen, en zijn vrouw de nieuwe naam „Sarah”. Maar hij moet wachten en wachten, zóó wachten en nog eens wachten, dat hij dikwijls moet zeggen en schreeuwen: „Hoe worstelt mijn geloof!” Want bij zichzelf en zijn vrouw, de vrije, ontdekt hij inplaats van leven de dood, en de onmogelijkheid wordt niet minder maar neemt toe.

Maar de Heere geeft hem de zekerheid van de belofte, waarin voor hem het eeuwige leven ligt. Daarom, hoewel zijn geloof worstelt, twijfelt hij niet in ongeloof. Hij geeft God de eer en hij weet absoluut zeker: Wat God belooft, doet Hij ook.

Zoo handelt God ook met David. Hij verkiest hem, opdat uit hem het Zaad, de eeuwige Koning, zou voortkomen.

En toch, hoewel David de belofte heeft, hoe dikwijls moet hij roepen: „O Heere, gedenk aan David, aan al zijn lijden”. Hij wil voor den Heere een huis bouwen, maar de Heere laat hem antwoorden: „gij kunt Mij geen huis bouwen; gij kunt ook voor uzelf geen huis bouwen waarin gij veilig zijt voor de stormwind der hel, daarom zal Ik voor u een huis bouwen”. En omdat God voor hem een huis begint te bouwen, daarom moet David opnieuw door de Heilige Geest verzekerd worden van zijn ellende en van zijn zaligheid. God heeft hem gewaarschuwd, dat de mensch zijn weg niet bepaalt. David kan dit maar niet gelooven, hij leeft in de waan dat hij bereid en willig is den Heere te dienen. Maar God antwoordt: „Gij zijt niet bereid en gewillig”.

Hij verzet zich. Straks moet hij de belijdenis afleggen: „Heere God, Gij zijt rechtvaardig in Uw spreken en rein in Uw richten”.

God beschikte over hem de zwoele namiddag, en de heilige David slaat, hoewel hij gewaarschuwd werd, de kostbare vaten des heils aan stukken. Hij pleegt echtbreuk en hij komt van echtbreuk tot moord. Tot hem komt het woord: „Gij zijt die man!” Dan zakt hij in elkaar, hij, die zich een jaar lang hardnekkig verzet had tegen den Heere, en hij slaat zichzelf voor eeuwig aan de schandpaal. Hij geeft de gemeente de een-en-vijftigste psalm en smeekt: „Neem Uw Heilige Geest niet van mij, Uw vrijmoedige Geest ondersteune mij. Verlos mij van mijn bloedschulden, o God, Gij God mijns heils, zoo zal mijn tong Uw gerechtigheid vroolijk roemen. Ik zal de overtreders

Uwe wegen leeren; en de zondaars zullen zich tot U bekeeren”. „Satanas, van waar komt gij?” — „O, ik heb een rondreis door het land gemaakt, om te zien welke meesterstukken Gij hebt geformeerd”. — „Hebt gij mijn knecht Job ook gezien?” — „Job? ja, die is vroom met een bijbedoeling! Ontneem dien man alles wat hij bezit! nu, dan zult ge wat beleven!” — „Hij is in uw hand! doe met hem wat gij wilt, behalve dit ééne: strek uw hand niet uit tegen zijn leven!” — „Dat zal gebeuren!”

En straks moet de heele hel het aanhooren: „De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de naam des Heeren zij geloofd”.

„Satanas, van waar komt gij?” — „O, ik heb eens een rondreis door het land gemaakt om te zien welke meesterstukken Gij zooal geformeerd hebt”. — „Hebt gij mijn knecht Job gezien?” — „Ja, huid voor huid, en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven, om het in eigen hand te houden!” — „Welnu, neem hem opnieuw in uw geweld en macht, doe met hem wat gij wilt, behalve dit ééne: strek uw hand niet uit tegen zijn ziel”.

„Nu heb ik hem”, denkt Satan en kwelt hem met de meest afschuwelijke ziekte. De vroeger zoo goedgesitueerde man zit nu op de aschhoop. Zijn vrouw, zijn oogen-troost, verlaat hem, kinderen heeft hij niet meer. Zijn vrienden begrijpen hem niet. Als apotheose fungeert de praatjesmaker Elihu, met een zelf-verzekerdheid alsof hij regelrecht uit de hemel kwam.

En in deze toestand zegt Job: „Och, of mijn woorden met een ijzeren griffel en lood voor eeuwig in de rots gehouwen werden!”

En voor eeuwig is in de rots der kerk gebeiteld dit woord: „Ik weet dat mijn Verlosser leeft”.

De apostel Paulus getuigt in 2 Kor. 11 : 23—29: „Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) ik ben boven hen; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doodsgevaar menigmaal. Van de joden heb ik veertig slagen min één vijfmaal ontvangen. Driemaal ben ik met roeden gegeeseld geweest, eens ben ik gesteenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een gansche nacht en dag heb ik in de diepte (der zee) doorgebracht. In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van mijn geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op zee, in gevaren onder de valsche broeders; in ar-

heid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, in vasten menigmaal, in koude en naaktheid. Zonder de dingen, die buiten mij zijn, overvalt mij dagelijks de zorg van al de gemeenten. Wie is er zwak, dat ik niet zwak ben? Wie wordt er geërgerd, dat ik niet brande?"

En in hoofdstuk 12 : 9: „Hij heeft tot mij gezegd, — nadat ik den Heere driemaal gebeden had of Hij den Satan, die mij met vuisten slaat, van mij weg wilde nemen — Mijn genade zij u genoeg”.

Zie, dat is nu de verzekering van het eeuwige leven door de Heilige Geest: „Mijn genade is u genoeg”. En wat het overige betreft: „Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht”. —

Alles moet dienen tot mijn zaligheid. Het was geen onbeteekend reformator in de kerk der reformatie, die iets ging verstaan van Davids geloofsworsteling, en toen, met gebogen hoofd zijn God smeekte: „Laat mij smaken de zekerheid van mijn zaligheid, o Heere!”

Daarom spreekt het geloof, terwijl het troost put uit de trouwe bewaring Gods: al gaat het mij als Simson, al steken zij mijn oogen uit, toch zal ik in het eind de Dagonstempel met zijn pilaren doen ineensorten. Zoo zal ik in mijn dood nog meer filistijnen verpletteren dan gedurende mijn leven.

Al zouden alle duivelen en filistijnen op mij aanvallen, en al ware het dat alle golven van nood en verdriet over mij heen sloegen, zoodat mij de kreet ontsnapt: „de rivieren verheffen, o Heere, de rivieren verheffen haar bruisen”, desniettegenstaande kan ik niet omkomen en zal ik niet in het verderf storten.

Dat heeft mij mijn trouwe Heer en Heiland verzekerd en Hij beloofde mij: dat, omdat ik nu het beginsel en de voorsmaak der eeuwige vreugde en van het eeuwige leven in mijn hart gevoel, ik na dit leven een zaligheid genieten zal, welke geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in geens menschen hart is opgeklommen. Dit alles ontvang ik van God, bevrijd van alle zonden en verkeerdheid, waarmede ik mij schrap zet tegen mijn Vader, om God eeuwiglijk te loven en te prijzen.

Ja, ik wil Hem eeuwig loven en prijzen zelfs voor het wrange, voor het bittere, voor Zijn tuchtiging, voor Zijn vuistslagen!

Zóó heeft Hij bewezen, dat Hij Zijn duur gekocht eigendom door alles heen bewaart, zoodat zonder de wil des Vaders geen haar van ons hoofd vallen kan.

De geloovige zegt echter niet dat hij deze verzekering in zijn

zak heeft. Integendeel, hij wordt daarover sterk aangevochten. Het geloof is vaak niet veel meer dan een klein vonkje, dat ternauwernood onder de asch is terug te vinden. Maar even zeker als in hen, die in het graf liggen, de kiem aanwezig blijft van het heilige onvergankelijke lichaam, even zeker hebben volwassenen zoowel als kleine kinderen in hun hart het geloof, waardoor zij in Christus worden geplant. Vele rivieren zullen dat geloof niet kunnen uitblusschen, al was het niet veel groter dan een klein vonkje.

De Vader in de hemel heeft genoeg olie om in een oogwenk te doen oplaaien de vlam der liefde, die door alle rivieren van tegenspoed niet kan worden uitgebluscht, zelfs door de geheele hel niet.

„Dat is dus zeker wel een groot en sterk geloof?” — „Toch niet, het is een zeer eenvoudig geloof”. De nood komt aan den man, en de nood heeft het er op gemunt ons de pas af te snijden. Wij moeten naar de hemel, wij moeten binnen. Maar alles is tegen ons, geen ander houvast dan het Woord!

Een arm mensch, die zich vasthoudt aan Gods belofte, kan weleens gepijnigd worden door de gedachte: Het Woord is er, Belofte na Belofte wordt afgelegd, en toch is mijn ziel als een dorstig land, want ik kom er steeds weer falikant mee uit.

Dan liggen wij uitgekleeft en beroofd op de kale rots van het Woord.

En hoewel wij in onze nood niet gelooven kunnen en niet gelooven willen, toch is het Woord sterker dan wij, zoodat wij tenslotte niet aanzien wat voor oogen is maar aanzien wat geschreven staat op het bijbelblad, in de hemel.

Christus is steeds de Eerste, de trouwe Middelaar, de Borg, de Voorspreker, de Profeet, de Hoogepriester, de Koning. Hij komt met het eeuwig verbond, en Hij ademt de Geest, die de Vader aan Hem gegeven heeft, in ons verslagen en verbroken hart.

Van deze Geest belijden wij „dat Hij mij troost en bij mij blijven zal in eeuwigheid”.

Houdt u vast aan het geschreven Woord van God wanneer het u om God en de zaligheid van uw ziel gaat. Gij zult ervaren dat het Woord alles doet. Ook is het waar: Het Woord doet het niet, maar de Geest des Heeren, de Geest bedient zich van het Woord, Hij maakt de ziel levend en ontvankelijk voor het Woord, zoodat het Woord, dat nog een oogenblik tevoren voor ons als dood was — dat ligt aan de mensch en niet aan het Woord! — een oogenblik later levend wordt in ons hart. Gods

Heilige Geest heeft het in ons verslagen hart geademd, gesproken en de leerling weet: Dit is Gods werk, en van den Heere Jezus. Hij weet dit om zoo te zeggen met meer dan mathematische zekerheid.

Ligt deze zekerheid, deze verzekering, in ons verstand?

Neen, deze zekerheid ligt diep verborgen in ons hart, aangezien de Heere gezegd heeft: „Mijn zoon, geef Mij uw hart en laat Mijn oog uw wegen bewaren”.

Gevoelen wij elke dag deze zekerheid?

Neen! dat moet ook niet!

Gij moet gevoelen en ondervinden, dat gij zelf niets daartoe kunt bijdragen.

Met uw geloof kunt gij zelf niets uitrichten. De Heilige Geest houdt het instrument in Zijn hand en ademt de zekerheid van het eeuwige leven in ons hart.

Nimmer kunt ge tot God zeggen, dat in de hand van uw geloof ook maar een speld veilig is, laat staan het eeuwige leven.

Dat de zaak zóó staat, moet gij ruitelijk erkennen, anders wordt gij nooit zalig.

Als een dienstmeisje zegt: „Gij zijt ook een Gallileeër!” is dat reeds voldoende om uzelf te vervloeken en te zweren „ik ken dien mensch niet”, al hebt gij ook tevoren gesproken: „Heere, waar zullen wij heen gaan? Gij alleen hebt de woorden des eeuwigen levens”.

Gij kunt zelf niets uitrichten, daarom moet ge ook niets anders voelen en ondervinden dan uw ellende, opdat ge in uw nood de naam „Jezus” zoudt aanroepen. En op deze wijze moogt ge, als door een gaatje, als door het oog van een naald, het oog richten naar Zijn glorievolle toekomst.

Hoe meer ellende, des te meer genade. Hoe meer armoede, des te rijker de volheid van de Jezus-naam.

De leerling zegt: „Omdat Hij zóó is, omdat Hij zelf mij de zekerheid van mijn zaligheid schenkt, daarom: Gij, die de heilige eeuwige leer der Reformatie verdacht maakt door uw lastering, dat deze leer zorgeloze en goddelooze menschen maakt, pak u weg!”

Allen, die zulke dingen beweren, hebben niet ervaren door welk een ellende wij heen moeten.

Gij allen, die mij hoort, beproeft uzelf of gij werkelijk in uw hart draagt deze zekerheid van het eeuwige leven, gewerkt door de Heilige Geest. Wat hebt ge er aan wanneer ge alleen met uw ooren over deze dingen hoort spreken? De zaak moet mijn, de zaak moet uwe zijn! Het gaat niet zoo, dat ge rustig

daarop kunt neerliggen en tegelijkertijd lichtvaardig kunt omgaan met de zaak der zaligheid. Het gaat niet zoo, dat ge Gods volk kunt ergeren door uw lusten de vrije teugel te laten.

Het gaat niet zoo, dat ge onder de prediking van het Woord dood en onverschillig blijft. Neen, dan gaat het ons als bij een aardbeving, zoodat wij plat op de grond worden geworpen en waarachtig worden wedergeboren.

De geloovige weet dit, hij heeft in leven en in sterven deze troost: omdat Christus zulk een trouwe Heiland is, maakt Hij de Zijnen bereid en gewillig Hem voortaan te dienen.

Wat dit bereid-zijn betreft, de leerling zegt niet, dat deze bereidheid in zijn hart leeft. Hij zegt ook niet, dat in zijn hart de gewilligheid leeft. Och, de eene zoon zegt: „Ja, vader, ik zal het doen” — en hij doet het niet, de andere zoon is weerbarstig en zegt: „ik doe het niet” — maar later denkt hij: „het is des Vaders wil” en hij gaat heen en doet het.

De leerling zegt niet, dat deze bereidheid en deze gewilligheid in zijn hart zijn. Hij zegt: *Christus* maakt mij bereid en gewillig, en daarom ben ik het ook.

Terwijl de leerling eenerzijds weet: „het leeft niet in mijn hart”, weet hij anderzijds: „Toch ben ik het door de Heilige Geest, door Christus, door de Geest der genade.”

Er behoeft niet méér aanwezig te zijn dan deze bereidheid en gewilligheid. Zijn deze eenmaal aanwezig, dan gaan wij door de Geest gedreven aan het werk, zooals en waar God ons roept.

Als de bereidheid en de gewilligheid in ons hart zijn, dan zullen wij zeker goede werken doen, dan gaat alles vanzelf. Dan gaat het, zooals Paulus onder al zijn klachten gezegd heeft: „Ik heb een vermaak in Gods wet naar de inwendige mensch”.

Wie dit vermaak in Gods wet naar de inwendige mensch heeft, kent ook de klacht: „ik heb gedwaald als een verloren schaaap; zoek Uw knecht, want Uw geboden heb ik niet vergeten.” Dan blijven Gods geboden in ons hart, want naar het nieuwe Verbond heeft God ons steenharde hart week gemaakt en er Zijn Wet en geboden in geschreven.

Wat niet aanwezig was vóór wij Christus kenden, is nu aanwezig: de gewilligheid, maar het ging niet vanzelf. Nu is er ook bereidheid, doch ook niet vanzelf. Wie het anders zegt, liegt.

Christus alleen maakt bereid en maakt gewillig Hem voortaan te leven.

En hoewel een kind Gods heel goed weet dat hij zijn leven lang een zondaar is en blijft en dat uit hem niet één gedachte van

heiligmaking komen zal, toch heeft elk kind Gods een waarachtige haat tegen de zonde. Hij heeft geen tijd in de zonden van anderen te wroeten. Hij heeft genoeg aan zichzelf, om zichzelf te reinigen. Daartoe spant hij alle krachten in. Wij ervaren dus bij onszelf: Haat tegen alle zonden, vooral tegen onze boezem- en lievelingszonden. Wij weten dat wij met deze zonden den goeden God en den Heiligen Heere Jezus krenken. Die haat is er dus.

En nu gaat het zooals ik zooveen zeide: wij zijn niet bereid en niet gewillig, maar de Heere zit ons in de wijsheid Zijner liefde achterna, steeds is Hij bij ons met Zijn Heilige Geest, verootmoedigend en opbeurend.

Voor enkele oogenblikken wilden wij niet en plotseling!... alles, alles! — mijn Heere en mijn God! Wij zijn bereid Hem te leven, niet der wereld en niet der zonde en allerminst onszelf en onze eigen wil. Wij zijn gewillig, zóó voor Hem te leven, dat Zijn naam worde geprezen en verheerlijkt; dat Zijn heilige wil geschieden moge, dat Hem alle eer worde gegeven, en gesproken worde van Zijn genade en wonderwegen.

Het gaat er dus om, niet voor de wereld te leven, niet voor vrouw en kinderen, niet voor den patroon, niet voor zichzelf en eigen begeerte, maar voor Hem!

Want Hij is het waard!

Amen.

ALLE DINGEN MOETEN DIENEN

VRAAG EN ANTWOORD 1.

(Schets).

1. Bewijs: Rom. 8 : 28.

a. Welke dingen?

Alles wat de geloovigen naar de wijze raad Gods in het leven pleegt te overkomen: voorspoed, tegenspoed, verhooging, vernedering, droefheid, vreugde, smaadheid en schande en eer, gezondheid, krankheid, het leven en de dood.

b. Wat moeten zij doen?

Dienen! alle dingen maakt de Heere door Zijn kracht tot dienstknechten.

c. Waartoe moeten zij dienen?

Tot zaligheid! hier op aarde en vooral hiernà. Wij zijn hier in een jammerdal en in hevige strijd — maar overwinnaars door Jezus Christus in alle dingen.

d. Wien moeten zij dienen?

Mij tot mijn zaligheid! Hier spreekt een geloovige. De Heere wil ons de zaligheid schenken. Als wij kinderen zijn dan zijn wij ook erfgenamen.

e. Mogen onder „alle dingen” ook onze zonden gerekend worden?

Niet direct! God de Heere haat en straft de zonde en vanwege onze zonden moeten wij allerlei bittere pillen slikken.

2. Bewijzen uit de Heilige Schrift.

a. Door de moord van Kain op Abel leerde Adam nog dieper inzien welk een ellende uit de zonde voortkomt. En bij de geboorte van Seth beleed hij dat zijn kinderen niet meer naar Gods beeld maar naar zijn beeld ontvangen en geboren waren.

(Hoe ziet het beeld van een zondaar er uit?)